

Kanādas arhitektūras lepnums — 10 stāvu koka ēka Limberlost Place

Avoti: Pasaules arhitektūras informācijas vietnes

“*Engineering News-Record*” (*ENR*) konkursa “gada labākais projekts pasaulē” uzvarētājs *Limberlost Place* demonstrē neto nulles dizainu, ieviešot novatorisku koka un betona konstrukciju Toronto *East Bayfront* rajonā.

10 stāvu masīvkoka augstceltne Toronto pilsētas piekrastē, - pirmā ēka, kurā gan apkurei, gan dzesēšanai tiek izmantots ezera ūdens, ir atzīta par gada labāko projektu pasaulē saskaņā ar *Engineering News-Record* vērtējumu, apsteidzot 90 projektus no 24 dažādām valstīm.

“Šī starptautiskā atzinība atspoguļo mūsu darbinieku un partneru centienus risināt sarežģītas problēmas un piedāvāt inovatīvus, ilgtspējīgus un nozarē vadošus risinājumus,” norāda *PCL Construction* prezidents un izpilddirektors Kriss Gouvers (*Chris Gower*). “Mēs esam pateicīgi *ENR* par šo godu un lepojamies, ka varam to dalīt ar mūsu klientiem, partneriem un darbiniekiem, kuru sadarbība un centieni sasniegt izcilību palīdz īstenot mūsu mērķi kopīgi veidot labāku nākotni.”

Limberlost Place augstceltne, kas tika atklāta 2025.gada sākumā Džordža Brauna koledžas centra studentu pilsētiņā, tiek uzskatīta par nozīmīgu sasniegumu masīvkoka būvniecībā. *Urban Toronto* pārstāvji, kas apmeklēja ēku pirms tās atklāšanas maija vidū, to raksturoja kā Kanādas pirmo institucionālo masīvkoka augstceltni, kas nosaka jaunu standartu koka arhitektūrai mūsdienās

Kopumā vairāk nekā puse no projektā izmantotajiem kokmateriāliem ir redzami. Speciāla ugunsdroša apstrāde ļauj pašai konstrukcijai kļūt par dizaina elementu. „To papildina koka sienu un griestu apdare, kāpņu margas un dažādi akcenti,” uzsvēra *Urban Toronto* pārstāvis Džulians Mirabelli (*Julian*

Mirabelli). „Nav šaubu, ka šī ēka ir koka būvniecības daudzpusības paraugs.”

Īpaša ēkas konstrukcija

Limberlost Place izmantotas vienas no lielākajām masīvkoka kolonnām un sijām, kas jebkad ir uzstādītas, tostarp līmētas koka kolonnas trīs stāvu augstumā un sarežģītas sistēmas no krusteniski laminētiem koka paneļiem, kas tiek fiksēti savās vietās ar īpaša konstruktīva risinājuma palīdzību. Tās plātņu joslas konstrukcijas sistēma ļauj masīvkoka izmantošanu daudzstāvu ēkās ieviest jaunā līmenī, savukārt, iespaidīgā koka kāpņu telpa, kas stiepjas no trešā līdz piektajam stāvam, ir iekšējās struktūras centrālais elements.

Tomēr visneparastākā iezīme, kas raksturo augstceltni, atrodas dziļi zem Ontārio ezera virsmas. Ēka ir savienota ar *Enwave* uzņēmuma *Deep Lake Cooling and Heating System*, slēgtu sistēmu, kas iegūst ledainu ūdeni no ieplūdes caurulēm. Tās stiepjas vairāk nekā piecus kilometrus attālumā no krasta. “Ir trīs ieplūdes caurules, kas sniedzas dziļi Ontārio ezera dzīlēs,” skaidroja Kārsons Džemils (Carson Gemmill), *Enwave* risinājumu un inovāciju viceprezidents. Šī jaunā sistēma cirkulē ūdeni caur filtrēšanas iekārtām Toronto salā, pirms to sadala ēkām visā pilsētā.

Intervijā *CBC News Gemmill* sniedza informāciju, ka sistēma vasarā uztver ēku dzesēšanas siltumu un pārvērš to karstā ūdenī ziemai. Rezultāts ir oglekļa dioksīda emisiju neitrāls enerģijas profils, kas ļauj *Limberlost Place* darboties bez fosilā kurināmā izmantošanas. Džordža Brauna koledžai šī jaunā ēka kalpo gan kā mācību līdzeklis, gan infrastruktūra. “Mēs vēlamies būt tehnoloģiju avangardā,” norādīja koledžas iekārtu un ilgtspējas viceprezidente Mišela Makoluma (*Michelle McCollum*). Viņa raksturoja augstceltni kā “patiesi augstu standartu sabiedrībai, kā arī “dzīvu laboratoriju”, kurā mūsu studenti var mācīties šajā ēkā”.

Projekts ir guvis ievērojamu starptautisku atzinību.

2022. gadā augstceltnes projekts ieguva Pasaules arhitektūras festivāla *WAFX* balvu par klimatizturību. Kopš tā laika ir saņēmis vairāk nekā 18 arhitektūras apbalvojumus. Ēka, ko projektēja *Acton Ostry Architects* un *Moriyama Teshima Architects*, ar *Fast + Epp* un *Nordic Structures* inženiertehnisko atbalstu, tika pabeigta

augustā. Tagad tajā atrodas arhitektūras, datorzinātnes un ilgtspējības studiju programmas, kā arī *Brookfield Sustainability Institute*.

Arhitektam Raselam Aktonam projekta pabeigšana bija brīdis īpašām pārdomām. “*Limberlost Place* pabeigšanas svinības bija pārdomu brīdis un pagodinājums arī tiem mežiem, no kuriem tika iegūti kokmateriāli,” viņš uzsvēra. “Nākamās paaudzes studenti, darbinieki, bērni un kopienas locekļi, - ieskausti milzīgajās, atsegtajās egles līmētā koka kolonnās un sijās, mācīsies, sadarbosies un strādās vienā no Toronto ikoniskākajām un ilgtspējīgākajām ēkām.”